

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

**Силабус курсу
"Географічні засади стратегічного розвитку регіонів України"**

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин - 90; залікових модулів - 1; змістовних модулів - 2
Семестр, Рік	2 семестр / 1 рік
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Нефедова Ніна Євгенівна; кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Посилання на профіль викладача	https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/chairs/econgeo/
E-mail:	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	очні консультації: середа з 14.00-15.00

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися наступним чином:

e-mail: geotourism@onu.edu.ua

соціальні мережі: Viber (за номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни - державні та регіональні програми стратегії соціально-економічного розвитку регіонів України, як основа розвитку держави.

Пререквізити курсу: "Основи суспільної географії", "Географія світового господарства", "Регіональна економічна і соціальна географія".

Мета курсу - досягнення компетентностей з розуміння стратегії національного та регіонального розвитку, завдань національної та регіональної політики та механізмів регулювання економічної діяльності на засадах сталості, уміння використовувати методи наукових досліджень, організації та управління економіки на локальному та регіональному рівнях, а також розробки та впровадження регіональних програм соціально-економічного розвитку з використанням досвіду в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі.

Завдання дисципліни:

- здійснення аналізу сучасних вітчизняних і зарубіжних теоретико-методичних підходів до державного управління на регіональному рівнях;
- визначення системи регіонального управління та змісту її основних складових;
- визначення та обґрунтування основних функцій регіонального управління;
- формування фінансової основи державного управління на регіональному рівні.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати:

- теоретико-методологічні засади формування загальнодержавної та регіональної політики;
- сутність, теоретичні джерела та історичні особливості становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні;
- методичні та організаційні основи управління розвитком регіонів в Україні;
- внутрішня організація, функції та повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

вміти:

- застосовувати сформоване критичне мислення та світоглядність у аналізі функціонування

та розвитку соціально-економічних процесів на рівні регіонів;

- використовувати методи географічних наукових досліджень у сфері організації та управління на локальному та регіональному рівнях, а також розробки та впровадження регіональних програм розвитку;

- визначати завдання національної та регіональної політики та механізми регулювання соціально-економічної діяльності та вирішення проблем регіонального розвитку на засадах сталості/ стійкості/збалансованого розвитку.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Обсяг 3 кредити, загальна кількість годин – 90, з них: для очної (денної) форми – 16 лекційних, 14 практичних, 60 годин на самостійну роботу; для заочної форми – 6 лекційних, 4 практичних, 80 годин на самостійну роботу.

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовний модуль 1. Наукові засади стратегії регіонального розвитку

Тема 1. Теоретичні основи стратегії регіонального розвитку.

Тема 2. Стратегія державної регіональної політики України

Тема 3. Місцеве самоврядування в системі управління регіональним розвитком

Тема 4. Спеціальні механізми та інструменти стимулювання розвитку певних типів територій у межах регіонів: агломерації, сільські території та інші.

Тема 5. Розробка та економічне обґрунтування регіональних програм розвитку

Змістовний модуль 2. Стратегічні напрями інноваційного розвитку регіонів України.

Тема 6. Інноваційно-інвестиційна політика розвитку регіонів.

Тема 7. Регіональний маркетинг як інструмент управління регіональним розвитком

Тема 8. Стратегія розвитку в євро регіонах за участю України.

Тема 9. Проблеми регіонального розвитку регіонів України

Рекомендована література

Основна

1. Білоконь Ю.М. Регіональне планування : теорія і практика. К.: Логос. 2003. 246 с.
2. Гукалова І. В., Мальчикова Д.С. Вступ до фаху: географія і суспільство. Херсон, 2015. 267 с.
3. Долішній М.І., Стадницький Ю.І., Загородній А.Г., Товкан О.Е. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Львів: Інтеллект-Захід, 2003.
4. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2019. 241 с
5. Іщук С. І., Гладкий О. В. Соціальна та економічна географія: теорія та методологія. К.: Знання, 2015. - 336 с.
6. Нефедова Н.Є. Транспортно-логістичні мережі та системи: навч. посібник. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2014. 60 с.
7. Топчієв О .Г., Безверхнюк Т. М., Тітенко З. В. Регіональний розвиток України і становлення державної регіональної політики: навч.-метод. посіб. Одеса: Вид-во ОРІДУ АДУ, 2005. 223 с.
8. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. Одеса, 2005. 632 с.

9. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики: навч. посіб. для студ. геогр. та екон. спец. ВНЗ. Херсон: Олді-Плюс, 2015. 370 с.
10. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: Навч. посіб. Херсон: Грінь, 2014. 268 с.

Додаткова:

1. Економічне оновлення регіону: аналіз ситуації та рішення / [керівн. авт. кол. акад. НАН України, д.е.н., проф. Б. В. Буркинський, д.е.н., проф. С. К. Харічков]. Одеса : ІПРЕЕД НАН України . 2008. 494 с.
2. Крючкова І. В. Структурні чинники розвитку економіки України. К.: Наукова думка, 2004. 317 с.
3. Про засади державної регіональної політики [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/156-19#Text>
4. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
5. Kolomiyets K., Nefedova N., Molodetskiy A., Prykhodko Z., Shashero A. Formation of the sea passenger transportation market and cruise tourism industry. Journal of Education, Health and Sport. 2023;13(2):365-376. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2023.13.02.050>
6. Parkhomenko O.H., Nefedova N.E., Nikolayeva O.I. Mortality of the population of Ukraine, modern transformation, social and economical factors // Вісник Одеського національного університету. Серія: Географічні та геологічні науки. Том 28. Вип. 2(43), 2023. С. 79-89.
7. Prykhodko Z., Sych V., Shashero A., Molodetskiy A., Nefedova N. Information technologies, geoinformation systems and cartographic support in the system of professional training of tourism experts and geographers. Journal of Education, Health and Sport. 2024;52:229-241. eISSN 2391-8306. <https://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2024.52.109>
8. Prykhodko Z., Yavorska L., Shashero A., Nefedova N., Molodetskiy A. Murals as an element of the tourist image of the city of Odesa. Journal of Education, Health and Sport. 2023;48(1):287-298. eISSN 2391-8306. <https://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2023.48.01.022>
9. Yavorska V., Molodetskiy A., Shashero A., Prykhodko Z., Nefedova N. Resorts as multifunctional recreation and tourism centers. Journal of Education, Health and Sport. 2023;37(1):199-208. eISSN 2391-8306. DOI <http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2023.37.01.016>

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Поточний контроль									Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T9 - теми змістових модулів

Підсумковий контроль за дисципліною - іспит. Іспит складає студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для іспиту (60) допускається написання реферату за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка, або перескладання МК, за яку отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквіумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.